

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2016/17:25

Fredagen den 17 februari

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Magdalena Andersson

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 27 januari 2017

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 21 februari 2017

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Klockan är 9.05, och EU-nämnden ska sammanträda. Vi börjar med att hälsa finansminister Magdalena Andersson välkommen till nämnden för återrapport och samråd inför och efter olika Ekofinmöten.

Vi börjar som vanligt med återrapporten från senaste Ekofin den 27 januari, om ministern har något att anföra utöver det som skriftligt har getts till nämnden. Nej. Det finns inga frågor eller synpunkter med anledning av återrapporten, och vi lägger den till handlingarna.

Vi går vidare till det kommande Ekofinmötet och börjar med dagordningspunkt 3, Direktivet mot skatteflykt.

Anf. 2 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Detta är en fråga där jag informerat nämnden tidigare, och i går var också min statssekreterare i skatteutskottet och höll en överläggning om denna ståndpunkt.

Målsättningen vid detta möte är att nå en allmän inriktning om direktivet, ATAD 2, som är ett ändringsdirektiv till direktivet mot skatteundandraganden. Detta var som sagt uppe även i december och är nu återigen uppsatt på dagordningen.

Jag vill till att börja med upprepa att motverkande av skatteflykt och skatteundandragande är en hög politisk prioritering för regeringen och att jag är glad att det finns en bred samsyn om detta i riksdagen.

Detta ändringsdirektiv innehåller hybridregler och syftar till att neutralisera det man brukar kalla för hybrida mismatchningar, nämligen att företag använder olika regler i olika länder och utnyttjar dem på ett sådant sätt att det skapas situationer med dubbel icke-beskattning; man skattar alltså inte i något land.

Dessa hybridregler är baserade på OECD:s arbete. OECD:s rekommendationer är tänkta att fungera globalt, och länder ska samverka för att neutralisera effekter av sådana här mismatchningar på ett gemensamt och koordinerat sätt. Samverkan sker dels genom OECD:s rekommendationer, dels genom ändringsdirektivet. Det kan till exempel handla om att

neka avdrag för en ränteutgift eller att ta upp en utdelning för beskattning så att det blir beskattning någonstans.

Det slovakiska ordförandeskapet sköt upp beslutet om ändringsdirektivet i Ekofin i december. Bakgrunden var att Sverige och andra medlemsstater hade en parlamentarisk reservation, men också att det fanns en del utestående frågor. Jag var på Ekofinmötet tydlig med att det är viktigt att respektera att de nationella parlamenten ska ha den tid som krävs för granskning. Det är också viktigt att medlemsstaterna får möjlighet att analysera detta.

Sedan Ekofinmötet i december har flera utkast till kompromissförslag lämnats, och medlemsstaterna har också fått mer tid för analys. Vi kan konstatera att texten i ändringsdirektivet har anpassats så att den bättre stämmer överens med OECD:s rekommendationer. Texten har också blivit tydligare. Detta gör att regeringen kan stödja det maltesiska ordförandeskapets inriktning vad gäller hybridreglerna i ändringsdirektivet.

Det är viktigt att få på plats regler som motverkar skatteflykt, men det behöver självklart också vägas mot vikten av att den nationella implementeringen blir bra. Datumet för ikraftträdande kommer att diskuteras på Ekofin. Några medlemsstater tycker att det vore bra om ändringsdirektivet träder i kraft 2019, medan andra tycker att det vore bättre om man kunde skjuta det framåt.

Från regeringens sida tycker vi att det skulle vara en fördel om tidpunkten för ikraftträdande kunde skjutas framåt eftersom det är ett ganska omfattande direktiv som kommer att kräva en del tekniskt arbete.

Anf. 3 HELENA BOUVENG (M):

Fru ordförande! Jag tror att vi i sak är oerhört överens om att hybrider inte är någon bra konstruktion. Jag tycker också att regeringen har hantarat denna fråga väl i överensstämmelse med vad även vi tycker.

Jag har bara en fråga. Vi har fått ett underlag som klart visar att detta ligger i linje med OECD:s rekommendationer. Det enda som inte finns i OECD:s rekommendationer är frågan om hybrida fasta driftställen. Om jag förstått det hela rätt diskuterades detta under överläggningarna i utskottet, och OECD kommer att komma med dessa rekommendationer. Kommer de enligt finansministerns uppfattning att vara i linje med vad som läggs fram här, eller hur ser det ut?

Anf. 4 JOHNNY SKALIN (SD):

Fru ordförande! Vi ser positivt på att kommissionen valt att vidta förändringsåtgärder som kompletterar och anpassar regelverket med hänsyn till OECD:s riktlinjer. Däremot vill vi se en återslaggning av eventuellt kvarstående diskrepanser mellan de olika regelverken vad gäller uppläggen för hybrida mismatchningar, specifikt och generellt sett avseende skatteundandraganden.

Utöver detta förväntas en deklaration från kommissionen om planerade och vidtagna åtgärder gällande funna avvikelser. Det är alltså en synpunkt.

Anf. 5 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

OECD har haft insyn och varit med på de möten som hållits under framtagandet av direktivet. Det tycker jag borgar för att de förslag som

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i fråga om denna dagordningspunkt.

Vi går vidare till nästa dagordningspunkt, och jag undrar om ministern har något att säga om den. Det gäller dagordningspunkt 4 om övriga frågor gällande aktuella lagstiftningsförslag och information från rådet. Det finns ingen information just nu – kanske i återrapporten.

Då tar vi dagordningspunkt 6, Uppföljning av rådets slutsatser av den 8 november om kriterierna för en EU-förteckning över icke samarbetsvilliga jurisdiktioner på skatteområdet och den process som ska resultera i upprättandet av förteckningen. Detta är en diskussionspunkt på rådsmötet.

Anf. 7 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det blir alltså en lägesrapport från uppförandekodsgruppens arbete. Även i denna fråga hölls en överläggning i skatteutskottet i går.

På Ekofinrådet i november antog vi slutsatser om vilka kriterier som ska användas vid urvalet av de jurisdiktioner som ska granskas närmare. Vi enades också om allmänna riktlinjer för den fortsatta processen.

Sedan dess har uppförandekodsgruppen arbetat för att följa upp slutsatserna. Det handlar om hur kriterierna ska tolkas men också hur arbetet med granskningen ska gå till rent praktiskt. Gruppen har också enats om innehållet i de första brev som skickades ut den 31 januari till de jurisdiktioner som valts ut för granskning. Alla jurisdiktioner har fått likadana brev. Att man kontaktas innebär naturligtvis inte att man definieras som icke samarbetsvillig.

Det slutliga resultatet av granskningsprocessen kommer att bygga på en transparent dialog med de berörda jurisdiktionerna, och hänsyn kommer att tas till det arbete som sker i OECD och Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes.

Utvecklingsländernas situation kommer också att tas i beaktande i detta arbete, och det slutliga beslutet om att upprätta en förteckning kommer att fattas av rådet någon gång i slutet av 2017.

Vi tycker att det är viktigt att stärka de internationella påtryckningarna mot icke samarbetsvilliga jurisdiktioner och stöder därför att en gemensam EU-förteckning tas fram. Målet bör vara en global lista, och därför strävar vi efter att kriterierna i största möjliga utsträckning ska bygga på internationellt accepterade standarder som har tagits fram av OECD och Global Forum on Transparency and exchange of information for Tax purposes.

Eftersom det var en protokollsanteckning i går efter min statssekreterares möte i skatteutskottet har jag ett förslag till ett tillägg till regeringens ståndpunkt. Tillägget är: I det fortsatta arbetet är det viktigt att minska risken för godtycklighet vid bedömning av vilka jurisdiktioner som ska omfattas.

Anf. 8 AMINEH KAKABAVEH (V):

Tack så mycket för föredragningen! Jag vill lyfta fram en avvikande mening som vi haft i skatteutskottet gällande den svenska ståndpunkten.

Anf. 9 HELENA BOUVENG (M):

Vi är absolut positiva till det tilläggsförslaget till den svenska ståndpunkten. Jag tror att vi alla när vi fick underlaget blev lite mörkrädda över otydligheten och att det är svårt att förutsäga. Det gläder mig att finansministern är tydlig med att det behövs tydliga kriterier. Annars blir det väldigt svårt.

Jag har några frågor här som jag diskuterade på skatteutskottet. Förutom att kriterierna måste bli tydliga har jag två frågor. När det gäller att man tar u-länder i beaktande, kan det då finnas en möjlighet att u-länders inkompetens, eller hur man nu ska säga, gör att de kan få ett frikort på något sätt? Förstår finansministern frågan?

Den andra frågan är: Ser finansministern någon fara med detta? Vilka länder som helst kan hamna på listan. Det kan vara stora och små länder. Kan detta påverka pågående diplomatiska kontakter om ett land eventuellt skulle hamna på listan?

Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Tack så mycket för frågorna! Jag vill bara påminna om att kriterierna är fastställda. De fastställdes i rådsarbetsgruppen i november. Det handlar om tydlighet i tillämpandet av kriterierna. Bara så att detta är tydligt och klart.

När det gäller att beakta utvecklingsländernas speciella situation är det en liknande diskussion man har i OECD och BEPS-arbetet. Det brukar i huvudsak handla om att de kan få längre tid på sig om de behöver det.

Frågan var om det kan påverka pågående diplomatiska kontakter om ett land hamnar på listan. Helena Bouveng sa att vilket land som helst kan hamna på listan. Arbetet är inte färdigt, men jag tror inte att vilket land som helst kommer att hamna på listan. Vilket land som helst är inte en icke-samarbetsvillig jurisdiktion. Innan listan är klar är det oklart vilken typ av diplomatiska kontakter vi har med de länder som kommer att hamna på listan. Poängen med listan är naturligtvis att de länderna snabbt ska vilja bli samarbetsvilliga.

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning med det som finansministern delgav som tillägg i nämnden. Det finns en avvikande mening från Vänsterpartiet.

Vi går till dagordningspunkt 7, Förberedelser inför G20-mötet med finansministrar och centralbankschefer i Baden-Baden den 17–18 mars 2017.

Anf. 12 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det är det första mötet som kommer att ske med finansministrar och centralbankschefer under det tyska ordförandeskapet. Det kommer att ske 17–18 mars i Baden-Baden.

Det tyska ordförandeskapet, som tog över nu vid årsskiftet, vill fortsätta G20:s arbete med att skapa en stark, stadigvarande och inkluderande tillväxt. Det kommer även att prioritera arbetet med åtgärder för att stärka länders motståndskraft mot kriser. Tyskland har också sagt att man vill att G20 i större utsträckning ska arbeta med digitaliseringsfrågor och initiativ för att förbättra investeringsklimatet i Afrika.

På mötet i mars står det på dagordningen diskussioner om den globala ekonomin, internationella skattefrågor och finansmarknadsregleringar men även det Compact for Africa som lanseras för att stärka investeringar i Afrika. Från regeringens sida menar vi att prioriteringar under det tyska ordförandeskapet ligger väl i linje med vad G20 bör fokusera på och välkomnar särskilt att frågor som rör hållbarhet och inkluderande tillväxt lyfts fram.

På rådsmötet nu i nästa vecka ska man även godkänna att slutbehandlingen av EU:s gemensamma riktlinjer inför mötet sker på kommitténivå. Regeringen kan ställa sig bakom det eftersom Ekofinrådets nästa möte först sker efter att mötet har hållits.

Anf. 13 ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att vi ger stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt. Det är ett beslut som ska fattas.

Vi går vidare till dagordningspunkt 9, Budgetriktlinjer för 2018 och antagande av rådsslutsatser.

Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det är Ekofin som ska anta rekommendation till Europaparlamentet om kommissionen bör beviljas ansvarsfrihet eller inte för genomförandet av budgeten för 2015. Den behandlas årligen och baseras på Revisionsrättens årsrapport om EU:s budget.

För 2015 uppskattar Revisionsrätten att den totala felprocenten för betalningar var 3,8 procent. Det är en minskning från 4,4 procent året innan. Det är en mycket positivt att felprocenten har sjunkit. Men för tjugioandra året i rad ligger den långt över tvåprocentsgränsen som ska finnas för väsentliga fel.

Regeringen tycker som sagt att det är positivt att felprocenten har minskat. Men det är för tidigt att bedöma om den minskade felprocenten kan tolkas som att genomförandet av EU-budgeten verkligen håller på att förbättras. Därför har vi för avsikt att rösta nej till ansvarsfrihet även i år.

Det ser ut som att vi kommer att göra detta i samma sällskap som tidigare, nämligen med Storbritannien och Nederländerna. Sverige och Nederländerna planerar också ett gemensamt uttalande där de uppmanar kommissionen att vidta åtgärder för att förbättra EU-budgetens resultat.

Anf. 15 AMINEH KAKABAVEH (V):

Fru ordförande! Tack för informationen! Från Vänsterpartiet har vi en synpunkt och ett medskick. Vi tycker att budgeten även bör ha som fokus att utjämna inkomstklyftorna och förbättra för de grupper som har lidit svårt under finanskrisen.

Anf. 16 ORDFÖRANDEN:

Förlåt, Amineh. Jag tror att du liksom jag inledningsvis trodde att vi var på dagordningspunkt 9. Vi är fortfarande på det som handlar om ansvarsfrihet för 2015 års budget eller inte. Det var mitt fel.

Var det någon som hade någon fråga på dagordningspunkt 8 om beviljande av ansvarsfrihet för kommissionen för genomförandet av budgeten för 2015? Jag finner inte så. Vi ger stöd för regeringens ståndpunkt på dagordningspunkten.

Vi kan då gå till dagordningspunkt 9, Budgetriktlinjer för 2018.

Anf. 17 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Riktlinjer tas fram årligen för inspel till kommissionens arbete med nästa års budgetförslag. Det brukar inte bli någon diskussion om detta på Ekofin. De ser ganska likartade ut mellan åren.

I riktlinjerna påpekar rådet även i år att budgetdisciplin ska råda samt att EU-budgeten ska stödja tillväxt, konkurrenskraft, sysselsättning, sammanhållning samt hantera säkerhet och migration. Rådet understryker behovet av en ansvarsfull budgetering och att tillräckliga marginaler finns i årsbudgeten.

Regeringen anser att budgetriktlinjerna återspeglar regeringens ståndpunkt om en effektiv och restriktiv budgetpolitik inom EU, och vi har därför för avsikt att ställa oss bakom slutsatserna. I maj väntas kommissionen presentera sitt förslag till årsbudget för 2018.

Anf. 18 ESKIL ERLANDSSON (C):

Fru ordförande! Jag tackar för redovisningen från finansministern. EU har för vana att ikläda sig ansvar för utbetalningar längre fram i tiden. Nu står vi som vi väl känner till inför ett faktum där det kan bli så att i relativ närtid kommer en av de 28 inte att vara med oss längre i Europeiska unionen. Stora oklarheter råder med olika uppfattningar om vem som har betalningsansvar för de åtaganden som beslutas i dag, om jag uttrycker mig enkelt, och ska de facto-utbetalas i framtiden.

Jag tycker att Sverige under hand, eftersom jag förstår att det inte blir någon diskussion på rådsmötet, måste ta upp den frågan så att EU inte ikläder sig betalningsansvar längre fram i tiden för något som beslutas i dag, apropå den stora diskussionspunkt som gäller brexit.

Anf. 19 FREDRIK SCHULTE (M):

Jag har en kort fråga. När man läser den kommenterade dagordningen får man lätt intrycket att förhållningssättet hos EU-kommissionen har svängt åt en mer restriktiv budgethållningslinje. Är det finansministerns bild att det har skett någon förändring och att det finns en ökad oro inför till exempel det som Eskil Erlandsson nämner? Det är viktigt att kommissionen ser behovet av att slå vakt om budgetdisciplin i större utsträckning nu än vad man har gjort tidigare.

Anf. 20 JOHNNY SKALIN (SD):

Fru ordförande! Vi delar Centerpartiets uppfattning att vi bör väcka en diskussion, speciellt eftersom det inte förväntas bli någon diskussion. Om vi tar diskussionen först efter att kommissionen lägger fram ett bud-

getförslag har vi missat en del i processen. Jag tycker att vi ska vara tydliga redan från början med att vi ser problem med att EU ständigt utökar sina utgifter.

I och med att Storbritannien förväntas lämna unionen kommer vi också att förväntas öka våra utgifter ytterligare utöver den normala utgiftsökningen, så att säga. Jag tycker inte att det räcker med skrivningar om att vi ska hålla budgetdisciplin. Vi måste diskutera hur vi ska minska utgifterna och också minska utgifterna påtagligt. Annars kommer vi att sitta där med ökade utgifter i knäet ganska snart igen.

Framför allt måste vi redan nu börja bädda för hur det ska se ut inför nästa diskussion och debatt om långtidsbudgeten i EU. Det gäller i synnerhet med ett Storbritannien som lämnar EU. Det vore oansvarigt att inte redan nu ta upp den diskussionen och ta upp frågan på dagordningen. Om vi inte gör det nu, när ska vi göra det? När det finns ett liggande förslag? Det är väl innan förslagen läggs fram som man ska vara med påverka, anser jag. Jag vill anmäla avvikande mening.

Anf. 21 AMINEH KAKABAVEH (V):

Det var ett medskick från Vänsterpartiet gällande att det bör finnas fokus på att utjämna inkomstklyftorna och de ekonomiska klyftorna och förbättra för grupper som har lidit svårt under finanskrisen. Vi tycker också att det saknas satsningar på miljö- och klimatåtgärder. Dessa aspekter borde beaktas.

Anf. 22 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Det som vi hanterar är budgetramen för 2014–2020. Det som kommer konkret nu är vad vi ska göra 2018 och inte vad vi ska göra sedan den dagen Storbritannien har lämnat EU. Det kommer inför nästa långtidsbudget som man kommer att börja diskutera senare i år. Men det är inte den diskussionen vi har här och nu.

Inför den kommande budgeten är Sveriges position väl känd. Vi ser behovet av att när intäkterna minskar behöver man rätta munnen efter matsäcken. För att få inflytande tror jag att det är viktigt att man tar rätt diskussion i rätt sammanhang.

Anf. 23 ORDFÖRANDEN:

Det finns stöd i nämnden för regeringens standpunkt på dagordningspunkten. Det finns också en avvikande mening från Sverigedemokraterna, som jag tolkade handlade om att Sverige borde ta upp det som anfördes redan på detta rådsmöte. Det var ett medskick från Vänsterpartiet, och det finns i anteckningarna till protokollet.

Jag undrar om det fanns något ytterligare på Ekofin som ministern vill ta upp? Finns det några övriga frågor som nämnden inte har blivit informerad om som du vill informera om? Jag finner att så inte är fallet. Då tackar vi finansministern för i dag och önskar lycka till på rådsmötet.

§ 2 Konkurrenskraft (inre marknad)

Statsrådet Per Bolund

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft – inre marknad och industri den 28 november 2016

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft – inre marknad och industri den 20 februari 2017

Anf. 24 ORDFÖRANDEN:

Vi fortsätter med återrapporter och samråd efter tidigare och inför kommande konkurrenskraftsråd, och vi börjar med att hälsa vice finansminister och finansmarknads- och konsumentminister Per Bolund välkommen till nämnden för de dagordningspunkter på KKR som faller under dig och andra ministrar.

Vi börjar som vanligt med återrapport, och det gäller mötet i rådet den 28 november 2016. Finns det något som ministern vill anföra utöver det skriftliga underlaget som har gått till nämnden?

Anf. 25 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Under återrapporteringen var förordningen om konsumentskyddssamarbete uppe som en informationspunkt. Ordförandeskapet uttalade ambitionen att rådet skulle enas om en allmän inriktning vid rådsmötet den 20 februari. Den tidsplanen verkar hålla.

För övriga frågor hänvisar jag till statssekreterare Eva Lindström som har mer underlag.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Finns det några frågor eller synpunkter på återrapporten från nämnden i den del som berör konsumentministern? Nej.

Vi går vidare. Vi använder inte punktnumren i den senaste kallelsen till rådet utan numren i den kallelse som fanns när regeringen upprättade den kommenterade dagordningen, och det gör vi för att det ska bli lite lättare.

Vi går alltså vidare till vad jag kallar dagordningspunkt 4. Jag ska säga titeln också så att ni förstår vilken punkt vi är på: Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om samarbete mellan de nationella myndigheter som ansvarar för genomdrivandet av konsumentskyddslagstiftningen. Det är en allmän riktlinjedebatt.

Anf. 27 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Fru ordförande! Kommissionens förslag om en ny förordning om konsumentskyddssamarbete presenterades den 25 maj 2016 och har förhandlats intensivt under hösten. Förslaget syftar till att effektivisera samarbetet mellan nationella tillsynsmyndigheter vid överträdelser av konsumentskyddslagstiftning genom bland annat stärkta utrednings- och tillsynsbefogenheter.

Bakgrunden är utvecklingen på konsumentmarknaderna och framför allt den ökade digitaliseringen. Regeringen välkomnar att förslaget skapar bättre förutsättningar för att vi ska ha ett effektivt samarbete mellan

tillsynsmyndigheterna. Regeringen har haft synpunkter på omfattningen och räckvidden av vissa av de befogenheter som har föreslagits och har också haft överläggningar med konstitutionsutskottet och civilutskottet i de frågorna.

Under förhandlingarna har flera befogenheter också tagits bort och andra har begränsats kraftigt.

Det aktuella förslaget innebär att medlemsstaterna kan anta nationell lagstiftning som säkerställer att de föreslagna befogenheterna utövas på ett proportionerligt och rättssäkert sätt. Det betyder alltså att medlemsstaterna i sin nationella lagstiftning kommer att kunna göra lämpliga avvägningar mellan olika intressen och också säkerställa att samtliga berörda aktörers rättigheter kan beaktas inom ramen för en domstolsprocess.

Befogenheter som tar sikte på webbplatser har genomgått stora förändringar under förhandlingarnas gång. Ett ursprungligt förslag som fanns om nedstängning av webbplatser har helt utgått. Det finns nu möjlighet att begära att en varning synliggörs för konsumenten i stället för en blockering av åtkomst, vilket är det andra alternativet.

Det är också tydligt att en sådan åtgärd bara ska vidtas när inga andra effektiva åtgärder finns att tillgå för att stoppa en överträdelse. Det måste också vara så att konsumenter riskerar att drabbas av en allvarlig skada för att man ska kunna vidta den åtgärden.

Enligt förslaget ska förordningen inte påverka medlemsstaternas grundläggande reglering kring pressfrihet och yttrandefrihet. Det innebär att förordningen inte ska tillämpas på webbplatser som omfattas av yttrandefrihetsgrundlagen och att den svenska regleringen om källskydd kan upprätthållas med de här förslagen.

Bland annat mot den bakgrunden bedömer regeringen att det här förslaget i nuvarande lydelse kan stödjas. Regeringen har också varit i konstitutionsutskottet och civilutskottet och har där fått stöd för vår ståndpunkt att Sverige kan stödja förslaget i nuvarande lydelse så länge som de beskrivna förutsättningarna kvarstår.

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Finns det frågor eller synpunkter från nämndens ledamöter? När vi nu äntligen får diskutera konsumentfrågor känns det som att de andra utskotten har skött det åt oss. EU-nämnden är alltså nöjd.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade ståndpunkt och att det inte finns några avvikande meningar.

Vi går till dagordningspunkt 7 i den ursprungliga dagordningen. Den handlar om den europeiska planeringsterminen och området för offentlig upphandling.

Anf. 29 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Det kommer att hållas en tematisk diskussion om offentlig upphandling. Den sker i ljuset av kommissionens årliga tillväxtöversikt, Annual Growth Survey. Regeringen delar de slutsatser om vikten av säkerhet och transparens i den offentliga sektorn som lyfts fram, och regeringen välkomnar också rapporten.

Regeringen genomför för närvarande en reformering när det gäller den offentliga upphandlingen genom genomförandet av ett nytt regelverk

för upphandling, genom inrättandet av stödmyndigheten Upphandlingsmyndigheten och också genom den nationella upphandlingsstrategin.

Anf. 30 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att nämnden ger stöd till den här av regeringen redovisade inriktningen utan avvikande meningar.

Fanns det några övriga frågor som faller under ministerns ansvar? Nej. Då tar vi det med statssekreterare Eva Lindström i stället och tackar Per Bolund för dagens korta och mycket effektiva möte. Lycka till på rådsmötet!

Anf. 31 Statsrådet PER BOLUND (MP):

Tack så mycket! Trevlig helg!

§ 3 Konkurrenskraft (industri)

Statssekreterare Eva Lindström

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft – inre marknad och industri den 28 november 2016

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för konkurrenskraft – inre marknad och industri den 20 februari 2017

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Vi hälsar statssekreterare Eva Lindström på Näringsdepartementet välkommen att återrapportera och samråda om de övriga punkter som vi inte har tagit med statsrådet Per Bolund.

Vi börjar med återrapporten från mötet i rådet den 28 november. Finns det något för statssekreteraren att anföra utöver de skriftliga handlingarna?

Anf. 33 Statssekreterare EVA LINDSTRÖM:

Det är en återrapportering från KKR den 28 november. Ni har fått en skriftlig återrapportering. Om ni vill att jag kommenterar något muntligt gör jag gärna det.

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Det finns inga frågor eller synpunkter på återrapporten.

Vi går in på dagordningen för kommande KKR. Jag följer numreringen så som den såg ut när den kommenterade dagordningen kom. Vi börjar med dagordningspunkt 5, Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om godkännande av och marknadstillsyn över motorfordon. Det är en informationspunkt, men det kan bli viss diskussion. Det är därför regeringen har flaggat för att man vill ha med sig en ståndpunkt – trots allt.

Anf. 35 Statssekreterare EVA LINDSTRÖM:

Under denna dagordningspunkt, en lägesrapport om förslag till förordning om godkännande av och marknadskontroll av motorfordon, väntas ordförandeskapet lämna en lägesrapport. Det handlar om förslaget.

Lagstiftningsakten togs delvis upp som en övrig punkt på agendan för KKR den 28 november och vid TTE-rådet den 1 december förra året. Inför rådsmötet har ordförandeskapet sänt ut en not som ni har fått ta del av. Noten beskriver läget i förhandlingarna för närvarande. Ordförandeskapets lägesrapport förväntas inte föranleda någon diskussion, men som ordföranden sa kan man aldrig vara riktigt säker. Eventuellt kan någon medlemsstat komma att yttra sig.

Förslaget till förordning ändrar inga tekniska krav för fordon och inte heller utsläppskraven, men det innebär kriterier för marknadskontroll och kontroll av produktionsöverensstämmelse som åläggs myndigheterna i medlemsstaterna.

Regeringen välkomnar det övergripande förslaget att direktivet ersätts av en förordning. Det är bra eftersom det kommer att bidra till en större harmonisering medlemsstaterna emellan.

Att EU har ett gemensamt system för typgodkännande av bilar är också en förutsättning för att den inre marknaden ska fungera.

Anf. 36 MARIA PLASS (M):

Tack för föredragningen! Vi delar i stort regeringens ståndpunkt, men jag har två frågor.

Den ena handlar om giltighetstiden för typgodkännande, som tydligen föreslås vara fem år. Livscyklerna vad gäller fordonsindustrin är oftast längre än fem år. Har regeringen funderat på och lyssnat på branschen i fråga om hur detta kan påverka konkurrenskraften för den svenska fordonsindustrin?

Den andra frågan är den om att detta inte kommer att generera en ny EU-myndighet. Är man övertygad om det och övertygad om att det kommer att vara samma kontroller i alla medlemsländer?

Anf. 37 ORDFÖRANDEN:

Jag har också en förtydligande fråga. Det är möjligt att jag inte har läst tillräckligt mycket av underlaget; det kanske står där.

Betyder det här att man gör en EU-sak av kontrollen av marknaden på fordonssidan? Hittills har ju ordningen varit att det är en nationell kontroll och att den dessutom är knuten till den nation där man har gett typgodkännandet. Vad betyder detta för svensk räkning när det gäller kontrollen av den här marknaden?

Anf. 38 Statssekreterare EVA LINDSTRÖM:

Låt mig inledningsvis understryka att det här förslaget inte ändrar några tekniska krav för bilar och inte heller några utsläppskrav. Vad det introducerar är den obligatoriska marknadskontrollen och även en kontroll av produktionsöverensstämmelsen. Vi hoppas och tror att de här åtgärderna ska göra det enklare för medlemsstaterna att både upptäcka och beivra oegentligheter.

När det gäller avstämningarna skulle jag vilja be en medarbetare från Anna Johanssons stab att svara. Hur påverkar det konkurrenskraften, kommer det att bli en EU-myndighet och betyder det att det blir en EU-sak? Det var de tre frågorna.

Anf. 39 Departementssekreterare MARLENE DEOGAN:

Om jag förstod frågan rätt gällde den dels giltighetstiden för typgodkännandet, dels vad en egen myndighet skulle betyda för konkurrenskraften. Jag kan ha missat en tredje fråga.

(Statssekreterare EVA LINDSTRÖM: Betyder det att det blir mer av en EU-sak än en sak för medlemsstaterna?)

Anf. 40 ORDFÖRANDEN:

Vad betyder det för Sveriges kontroll? Vem kontrollerar?

Anf. 41 Departementssekreterare MARLENE DEOGAN:

För att börja med typgodkännandetiden säger kommissionens förslag att den ska vara fem år. Det är någonting som är under diskussion för närvarande. Det finns vissa medlemsstater som hävdar att vi inte borde ha någon sådan begränsning i och med att det borde räcka med systemet i sin helhet, där man kan återkalla ett typgodkännande. Men det finns andra medlemsstater som är absolut för en viss tid.

Det maltesiska ordförandeskapet hoppas för närvarande kunna hitta en kompromiss i det här. Det är en av de utestående frågorna.

En egen EU-myndighet är också en fråga som har varit under diskussion. Man har diskuterat om kommissionen bör skapa en egen EU-myndighet men även om kommissionen själv ska ha möjlighet att testa genom sitt Joint Research Centre och till exempel utföra de emissionsrelaterade testerna.

Vad det lutar åt är att det inte blir någon egen EU-myndighet. Men det är fortfarande en utestående fråga huruvida kommissionen ska ha mandat att testa själv.

Jag vet inte om jag kan uttala mig så mycket om vad det skulle betyda för konkurrenskraften för EU totalt sett huruvida det blir en egen EU-myndighet eller inte. Man kan argumentera både för och emot.

Svarar det på frågorna?

Anf. 42 ORDFÖRANDEN:

Om det inte är en EU-myndighet utan ligger på medlemsstaterna att, som statssekreteraren sa, enklare beivra de här brotten eller misstänkta felaktigheterna i systemet, hur påverkar det den svenska kontrollen?

Anf. 43 Departementssekreterare MARLENE DEOGAN:

I dagsläget har vi Transportstyrelsen, som är typgodkännandemyndighet. Vi har också en kombination av flera myndigheter, bl.a. Swedac, som har del i marknadskontrollen.

Vårt mål är givetvis att vi ska kunna behålla vårt system. Vi tycker att det fungerar väldigt väl. Det gäller bara att det efterlevs – alla ska följa reglerna – och att det implementeras på ett liknande sätt. Det är en del i att det här nu blir en förordning, vilket skulle vara positivt för den gemensamma, harmoniserade implementeringen.

Jag vet inte om jag kan svara på vad det skulle betyda för Sverige om detta skulle flyttas över till EU. Det man har diskuterat är till exempel att kommissionen skulle ha ett visst mandat att involvera sig när det finns anledning, alltså när man upptäcker att det finns oegentligheter. Det skulle då kunna ske via det forum som finns i artikel 10, som ska vara ett forum för utbyte av information och diskussion om oegentligheter i systemet. Det är som sagt en utestående fråga.

Anf. 44 MARIA PLASS (M):

Bara ett förtydligande: Är det så att den svenska regeringen kommer att verka för att det inte blir en EU-myndighet? Jag uppfattade inte riktigt det. Är det så?

Anf. 45 Statssekreterare EVA LINDSTRÖM:
Svaret är ja på den frågan.

Anf. 46 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen och konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning i en eventuell diskussion under dagordningspunkten. Övrig diskussion kanske kommer att föras med ansvarigt sakutskott i riksdagen.

Vi går till dagordningspunkt 6, Konkurrenskraftsavstämning. Det är en återkommande punkt.

Anf. 47 Statssekreterare EVA LINDSTRÖM:

Ja, det här brukar vara en återkommande punkt på dagordningen. Det är information från kommissionen och sedan ett åsiktsutbyte.

Temat för diskussionen denna gång är immateriella tillgångar. Kommissionens så kallade resultattavla för konkurrenskraft visar att investeringarna överlag har minskat i Europa men att investeringarna i just immateriella tillgångar har fortsatt att öka. De totala immateriella tillgångarna är dock jämförelsevis låga i EU, särskilt om man jämför med USA. Det kan vara en del av förklaringen till att EU inte uppnår samma produktivitetsökningar som USA.

Immateriella tillgångar är viktiga för hela det svenska näringslivet, både den traditionella industrin och inte minst de små och medelstora och även de nystartade innovativa bolagen. Att aktivt och medvetet hantera sina immateriella tillgångar möjliggör för företag att tillgodogöra sig resultaten av sin uppfinningsförmåga och av forsknings- och utvecklingsinsatser. Det ger också incitament till fortsatta investeringar i innovation. Vi vet också att företag som värnar sina immateriella tillgångar presterar bättre och kan expandera snabbare. De erbjuder också högre löner.

Regeringen välkomnar alltså fokus på immateriella tillgångar. Vi tycker att det är centralt att arbeta med frågan på både europeisk och nationell nivå.

Jag kan i sammanhanget påminna om att på nationell nivå har regeringen genomfört ett antal satsningar, bland annat ett kunskapslyft. Totalt 80 miljoner kronor har vi satsat 2016–2019 för att öka kunskapen och nyttiggöra immateriella tillgångar. Det är medel som har gått till PRV men även till Vinnova för att stödja företagen i att utarbeta strategier för hantering av immateriella tillgångar.

På europeisk nivå välkomnar regeringen de initiativ rörande immateriella rättigheter som kommissionen har lagt fram i sitt meddelande om uppstartsföretag och expanderande företag. Det handlar bland annat om att öka dessa företags medvetenhet och nyttjande av befintliga stödprogram.

Anf. 48 ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning.

Vi går till dagordningspunkt 8, Meddelande från kommissionen om Europas nästa ledare: Initiativet för uppstartsföretag och expanderande företag. Det är en diskussion som ska föras på rådmötet.

Även det här är information från kommissionen och ett åsiktsutbyte. Det har också viss bäring på den tidigare punkten om immateriella rättigheter.

Under denna dagordningspunkt ska kommissionen föredra sitt meddelande om startup-företag och expanderande företag. Efter offentliga samråd med startup-företag i EU konstaterar kommissionen att den inre marknaden är alltför fragmenterad. Framför allt ser man följande utmaningar som påverkar startup-företag och expanderande företag negativt.

Det finns en rad rättsliga och administrativa hinder, särskilt i gränsöverskridande situationer. Man pekar också på att det finns få möjligheter att hitta eller ingå samarbeten och göra affärer, såväl när det gäller potentiella finansiärer och kunder som när det gäller lokala myndigheter. Man talar också om att det finns bristande tillgång till finansiering.

Regeringen delar kommissionens bild att det finns mer att göra på EU-nivå och föreslår därför att Sverige ska välkomna att kommissionen prioriterar arbetet med att undanröja hinder och skapa nya möjligheter för startup-företag och expanderande företag inom EU. Lite mer specifikt anser regeringen att det är viktigt att prioritera en minskning av rättsliga och administrativa hinder. Regeringen poängterar samtidigt att förslag om harmonisering när det gäller till exempel skatte- och arbetsmarknads- lagstiftningen måste beakta den nationella kompetensen.

När det gäller att skapa möjligheter för startup-företag och expanderande företag anser regeringen att inriktningen på EU:s insatser bör utgå ifrån att stötta de exempel på olika initiativ som finns lite mer på gräsrotsnivå och växer upp inom startup-världen, snarare än att man börjar konstruera nya separata strukturer på EU-nivå.

Regeringen delar vidare kommissionens bild av att rättsliga frågor kan vara ett stort hinder för banbrytande innovation, och det är också viktigt att det finns förutsättningar för att testa nya system. Man pratar ibland om "sandboxes" och att det ska finnas regulatoriska frizoner. Det är självklart viktigt att det finns möjlighet till det, men de får inte äventyra det immaterialrättsliga skyddet. Regeringen uppmärksammar specifikt kommissionens förslag om stöd till företag för att de bättre ska kunna ta till vara sina immateriella tillgångar.

Förslaget är i linje med regeringens satsning på nationell nivå; det var det jag nämnde tidigare, med bland annat kunskapslyften för de små och medelstora företagen för att de bättre ska lära känna de immateriella tillgångar de faktiskt sitter på. Regeringen är positiv till att initiativ tas även på EU-nivå och välkomnar de förslag som handlar om ökat stöd till startup-företag och expanderande företag för att de ska kunna ta till vara sina immateriella tillgångar bättre.

Regeringen ställer sig även positiv till de åtgärder som kommissionen föreslår för att stärka tillgången till finansiering. I sammanhanget är det också viktigt att framhålla att man på olika sätt bör stärka samverkan mellan det etablerade näringslivet och startup-sektorn, liksom den offentliga sektorn.

Anf. 50 ORDFÖRANDEN:

Det var en större diskussion i näringsutskottet om detta häromdagen, om jag förstår det rätt, men vi låter det stanna där. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade inriktning på dagordningspunkten.

Vi går vidare till punkten Övriga frågor, som vi har ett antal av. Alla är informationspunkter. Vi börjar med frågan om en europeisk försvarshandlingsplan. Finns det någonting att säga om den?

Anf. 51 Statssekreterare EVA LINDSTRÖM:

Jag har ingenting att säga på den punkten, men däremot kanske jag kan kommentera detta med det enhetliga patentets ikraftträdande.

Vid mötet i konkurrenskraftsrådet i november gick Sverige, med stöd av Benelux, fram med en not där vi i första hand bjöd in Storbritannien att ratificera. I andra hand föreslog vi en minimal avtalsförändring som gör ikraftträdandet oberoende av Storbritannien. Som ni har hört talas om tidigare måste Storbritannien och Tyskland ratificera domstolsavtalet för att det ska träda i kraft.

Nu följer vi naturligtvis utvecklingen väldigt noga, och vi ser att Storbritannien sannolikt ska ratificera i april och att Tysklands regering får parlamentariskt godkännande i maj. Därför har Sverige som kommittéordförande publicerat en ny tidsplan där domstolsavtalet träder i provisorisk tillämpning i maj, och patentsystemet skulle träda i kraft i december. Denna provisoriska tillämpning måste till för att domstolen ska vara klar och förberedd när startskottet går.

Problemet är nu att det är för få medlemsstater som har anslutit sig till protokollet om provisorisk tillämpning. Detta är en ren teknikalitet, och det finns en risk att det skulle spräcka tidsplanen och försena ikraftträdandet. Därför lägger kommittéordförandeländerna – Sverige tillsammans med Belgien – nu fram en ny not i rådet där vi förklarar betydelsen av protokollet och manar till anslutning. Förhoppningsvis gör detta att vi kan hålla tidsplanen i denna mycket viktiga fråga.

Anf. 52 ORDFÖRANDEN:

Detta är väl en punkt som har stått på dagordningen under ganska lång tid, och nu är alltså ytterligare en tidsplan i sikte.

Vill statssekreteraren kommentera någon annan av de övriga frågorna? Nej. Då tackar vi för informationen om de övriga frågorna. Därmed tackar vi statssekreteraren för besöket i nämnden och skickar med att vi önskar ministern lycka till på rådsmötet.

§ 1 Ekonomiska och finansiella frågor	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	1
Anf. 3 HELENA BOUVENG (M)	2
Anf. 4 JOHNNY SKALIN (SD)	2
Anf. 5 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	2
Anf. 6 ORDFÖRANDEN	3
Anf. 7 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	3
Anf. 8 AMINEH KAKABAVEH (V)	3
Anf. 9 HELENA BOUVENG (M)	4
Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	4
Anf. 11 ORDFÖRANDEN	4
Anf. 12 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	4
Anf. 13 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	5
Anf. 15 AMINEH KAKABAVEH (V)	5
Anf. 16 ORDFÖRANDEN	5
Anf. 17 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	6
Anf. 18 ESKIL ERLANDSSON (C)	6
Anf. 19 FREDRIK SCHULTE (M)	6
Anf. 20 JOHNNY SKALIN (SD)	6
Anf. 21 AMINEH KAKABAVEH (V)	7
Anf. 22 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	7
Anf. 23 ORDFÖRANDEN	7
§ 2 Konkurrenskraft (inre marknad)	8
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 25 Statsrådet PER BOLUND (MP)	8
Anf. 26 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 27 Statsrådet PER BOLUND (MP)	8
Anf. 28 ORDFÖRANDEN	9
Anf. 29 Statsrådet PER BOLUND (MP)	9
Anf. 30 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 31 Statsrådet PER BOLUND (MP)	10
§ 3 Konkurrenskraft (industri)	11
Anf. 32 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 33 Statssekreterare EVA LINDSTRÖM	11
Anf. 34 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 35 Statssekreterare EVA LINDSTRÖM	11
Anf. 36 MARIA PLASS (M)	12
Anf. 37 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 38 Statssekreterare EVA LINDSTRÖM	12
Anf. 39 Departementssekreterare MARLENE DEOGAN	12
Anf. 40 ORDFÖRANDEN	12

2016/17:25
17 februari

Anf. 41	Departementssekreterare MARLENE DEOGAN	12
Anf. 42	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 43	Departementssekreterare MARLENE DEOGAN	13
Anf. 44	MARIA PLASS (M)	13
Anf. 45	Statssekreterare EVA LINDSTRÖM	13
Anf. 46	ORDFÖRANDEN	13
Anf. 47	Statssekreterare EVA LINDSTRÖM	14
Anf. 48	ORDFÖRANDEN	14
Anf. 49	Statssekreterare EVA LINDSTRÖM	14
Anf. 50	ORDFÖRANDEN	15
Anf. 51	Statssekreterare EVA LINDSTRÖM	16
Anf. 52	ORDFÖRANDEN	16